

Institucionální a právní rámec managementu kvality

- HISTORIE – viz 2. přednáška – Sumerové, Chetiti, Babylonská říše – právo „vládní dohled nad kvalitou“

Současnost: **institucionální rámec – nadnárodní a**

národní charakter; vláda, vládní a nevládní organizace „ziskové i neziskové“

vyspělé ekonomiky \rightleftharpoons kvalita \rightarrow konkurenceschopnost

WTO, OECD, OSN, WHO, WM (metrological) O (ekonomický růst, životní prostředí, zdraví, energie, doprava, měřidla...)

- **Evropská organizace pro kvalitu** (1956 – cca 23000 podnik. subjektů, cca 140 000 individuálních členů)*

<http://www.eoq.org/start.asp>

iniciace vytvoření **Evropská charty kvality** (1998) Signatáři charty:

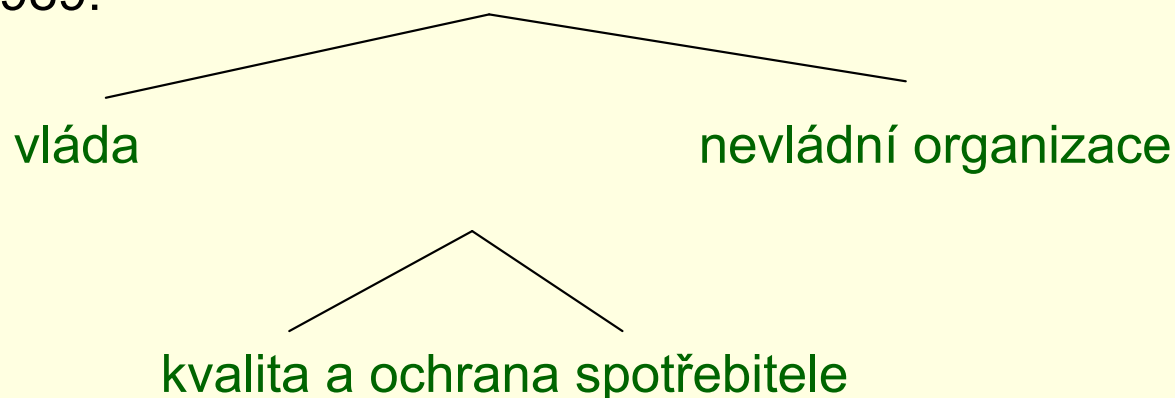
- Evropská unie průmyslových a zaměstnavatelských svazů (UNICE)
- Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků
- Francouzská společnost pro kvalitu
- Evropská nadace pro management kvality EFQM

EOQ + EFQM – „evropská platforma Q“ (EK)

- *spoluzakladatel IQA – britský Institute for Quality Assurance r. 1919

Česká republika

- Elektrotechnický svaz československý (ESČ) – 1919 (nyní český)
- Československá společnost normalizační (ČSN) – 1922 (nyní Úřad pro techn. normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví - <http://www.unmz.cz>)
- soustava institucí v oblasti managementu kvality – základ po roce 1950 (dozorové organizace) + legislativa
- Po r. 1989:

„vláda“ a kvalita

■ USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 10. května 2000 č. 458 o Národní politice podpory jakosti České

republiky:

- vznik Rady ČR pro jakost při Ministerstvu průmyslu a obchodu - koordinace působení státních a nestátních orgánů v rámci Národní politiky podpory jakosti
- povinnost zpracovávat projekty podpory jakosti počínaje rokem 2001 vždy do 31. října předchozího kalendářního roku – „Národní program podpory jakosti r.xxx“
- členové Rady: - zástupci ministerstev a dalších organizací
- Program: „Česká kvalita“
- „Národní cena ČR za jakost“ (model EFQM)
- <http://www.npj.cz>

ZÁSADY NÁRODNÍ POLITIKY PODPORY JAKOSTI

- 1. Národní politika podpory jakosti je souhrn záměrů, cílů, metod a nástrojů ovlivňování jakosti výrobků, služeb a činností v rámci národní ekonomiky a veřejné správy s cílem zlepšení podmínek pro vstup českých subjektů do jednotného trhu Evropské unie a dosažení jejich konkurenceschopnosti včetně účasti na společných zbrojních programech v rámci členských států NATO a účasti na mezinárodních zbrojních zakázkách. Mezi základní cíle této politiky patří rovněž vytváření podmínek pro zlepšování ochrany občanů a institucí před nejakostními výrobky a službami, zajištění trvalého zvyšování úrovně uspokojování jejich potřeb, optimální využívání dostupných zdrojů a zajištění ochrany životního prostředí České republiky.
- 2. Úkoly státu pro splnění cílů Národní politiky podpory jakosti:
 - a) **v ochraně veřejných zájmů** - optimalizovat legislativu a související činnosti včetně práce inspekčních a dozorových orgánů
 - b) **v podpoře podnikatelských subjektů** - vytvářet podmínky pro rozvoj a podporu všech aktivit, jejichž cílem je podnikatelská úspěšnost, růst jakosti domácí produkce, její lepší uplatnění na světových trzích a zvýšení důvěry občanů v domácí výrobce (poskytovatele služeb) a jejich produkty
 - c) v ostatních oblastech - koordinovat všechny aktivity Národní politiky podpory jakosti s dalšími aktivitami státu zejména v:
 - ♦ rozvoji národního akreditačního systému v souladu s požadavky EU
 - ♦ rozvoji normalizace, metrologie a zkušebnictví především s ohledem na ochranu veřejných zájmů
 - ♦ oblasti výchovy, vzdělávání a rekvalifikace pracovníků
 - ♦ zabezpečování růstu jakosti veřejných služeb (zdravotnictví, doprava, atd.)
 - ♦ podpoře aktivit vedoucích ke zvyšování jakosti života a ochrany životního prostředí
 - ♦ standardizaci technických a kvalitativních předpisů týkajících se bezpečnosti státu
 - ♦ zabezpečení systému státního ověřování jakosti v gesci Ministerstva obrany v návaznosti na obranné struktury NATO.

„Pojmy“:

- **Akreditace** - Podle zák. č. 22/1997 Sb:
Postup zahájený na žádost právnické osoby nebo fyzické osoby, která je podnikatelem, na jehož základě se vydá osvědčení o tom, že je způsobilá ve vymezeném rozsahu provádět zkoušky výrobků, kalibrací měřidel a certifikaci nebo jinou odbornou činnost.
- **Autorizace**
Ve smyslu zákona č. 22/1997 se jedná o pověření právnické osoby k činnostem při posuzování shody výrobků – tj. k činnostem, kde je podle příslušného Nařízení vlády nutná účast autorizované osoby.

Certifikace - Podle zákona č. 22/1997 Sb:

činnost autorizované nebo akreditované osoby...při níž se vydáním certifikátu osvědčí, že výrobek, nebo činnosti související...jsou v souladu s technickými požadavky v certifikátu uvedenými.

- **Technické požadavky na výrobek**
Technická specifikace v právním předpisu nebo normě na výrobek stanovující:
 - požadované charakteristiky výrobku
 - názvosloví a symboly
 - požadavky na balení a označování
 - postupy posuzování shody
 - výrobní metody s vlivem na charakteristiky výrobků

<http://pdfonline.cni.cz/Orders/HarmList.asp>

- **Veřejný zájem**

- zdravotní nezávadnost výrobků, výrobních procesů a služeb, ochrana osob a majetku před ohrožením vadnými nebo nebezpečnými výrobky a procesy, bezpečnost stavebních konstrukcí, ochrana životního prostředí, ochrana spotřebitele a zajištění vysoké jakosti prostředků pořizovaných z veřejných zdrojů. Do této oblasti spadá i ochrana před nežádoucími aktivitami podnikatelských subjektů a činnost dozorových a inspekčních orgánů.

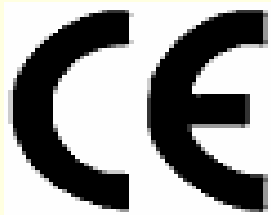
- **Stanovený výrobek - výrobek:**

- specifikovaný v Nařízení vlády
- u kterého musí být posouzena shoda podle zák. č. 22/1997 Sb.
- k němuž se vystavuje prohlášení o shodě podle příslušných Nařízení vlády
- označený příslušným způsobem ve vazbě na úspěšné výsledky posouzení shody

- **Značka CCz** - Česká značka shody, kterou lze označit pouze výrobek, na který se nevztahují předpisy ES a která deklaruje, že:

- k výrobku bylo vydáno /české/ prohlášení o shodě , tj. že:
- výrobek plní požadavky všech relevantních technických předpisů ČR, které nemají oporu v předpisech ES
- posouzení shody bylo provedeno v souladu s relevantními technickými předpisy ČR včetně shromážděné dokumentace
- výrobek je tedy bezpečný

- **Označení CE / označení shody EU**

Sdružení pro Cenu České republiky za jakost, 1993

<http://www.scj-cr.cz/p.php?p=kdo-jsme,kdo-jsme>

http://www.npj.cz/ceska_kvalita/znacky_czq.asp

Dozorové a inspekční organizace vlády v rámci dohledu nad kvalitou -

MPO

- Česká obchodní inspekce www.coi.cz
- Puncovní úřad www.puncovniurad.cz
- Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví www.unmz.cz
- Design centrum ČR www.designcentrum.cz
- Státní energetická inspekce www.cr—sei.cz
- Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva www.cuzzs.cz
- Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest www.czechinvest.cz
- Česká agentura na podporu obchodu CzechTrade www.czechtrade.cz
- Česká energetická agentura www.ceacr.cz
- Český normalizační institut <http://domino.cni.cz>
- Český metrologický institut <http://prev.cmi.cz>

Další organizace v gesci jiných ministerstev:

- Státní zemědělská a potravinářská inspekce <http://www.szpi.gov.cz>
- Česká inspekce životního prostředí
[http://www.cizp.cz/\(byzqnr3pvn5h0ifvxjlhw55\)/Default.aspx](http://www.cizp.cz/(byzqnr3pvn5h0ifvxjlhw55)/Default.aspx)
- Český úřad bezpečnosti práce
http://www.cubp.cz/cubp_ddw/drvisapi.dll?MIval=/www/index.html
- Úřad pro ochranu osobních údajů <http://www.uoou.cz/>
- Státní ústav pro kontrolu léčiv <http://www.sukl.cz/>
- Státní veterinární správa <http://www.svscr.cz/>
- Hygienické stanice <http://khsbrno.cz>
- Státní energetická inspekce <http://www.cr-sei.cz/>
- Energetický regulační úřad <http://www.eru.cz/index.html>
- Český telekomunikační úřad <http://www.ctu.cz/main.php?pageid=2>
- Státní zdravotní ústav <http://www.szu.cz/Menu/centra.html>

„nevládní“ organizace:

- Česká společnost pro jakost (1990) <http://www.csq.cz>
- Hospodářská komora ČR <http://www.hkcr.cz>
- Svaz obchodu a cestovního ruchu <http://socr.cz>
- Potravinářská komora ČR <http://foodnet.cz>
- Svaz průmyslu a dopravy <http://spcr.cz>
- Domy techniky – např. <http://www.dtostrava.cz/>
- Zkušebny, akreditační organizace, certifikační organizace, vzdělávací instituce, poradenské společnosti....

Český lodní a průmyslový registr <http://www.iso9000.cz/>

Institut pro testování a certifikaci, a.s. <http://www.itczlin.cz/>

Gradua – Cegos, s.r.o. <http://www.gradua.cz/ofirme.htm>

Legislativa a management kvality

- Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky č. 22/1997 Sb.
- **Zákon č. 505/1990 Sb.** o metrologii
- **Zákon č. 59/1998 Sb.** o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku
- **Zákon č. 102/2001 Sb.** o obecné bezpečnosti výrobků
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Zákon č. 513/1990 – Obchodní zákoník
- zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon
- zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže
- zákon č. 526/1990 Sb., o cenách
- Zákon č. 552/1991 Sb. o státní kontrole

+ příklady Nařízení vlády – pro posuzování shody:

- Nařízení vlády č. 168/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na elektrická zařízení nízkého napětí, ve znění nařízení vlády č. 281/2000 Sb.
- Nařízení vlády č. 169/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výrobky z hlediska jejich elektromagnetické kompatibility, ve znění nařízení vlády č. 282/2000 Sb
- Nařízení vlády č. 170/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na strojní zařízení, ve znění nařízení vlády č 15/1999 Sb. a nařízení vlády č. 283/2000 Sb.
- Nařízení vlády č. 171/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na hračky, ve znění nařízení vlády č. 292/2000 Sb. a nařízení vlády č. 121/2001 Sb.
- Nařízení vlády č. 172/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky, ve znění nařízení vlády č. 284/2000 Sb.